

Жобаның қысқаша мәліметі

Атауы	AP19576425 «Цифрландыру және технологиялық өзгерістер дәуірінде жоғары білім сапасының ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігіне әсері»
Өзектілігі	Елдің дамуына әсер ететін және оның бәсекеге қабілеттілігін сипаттайтын негізгі факторларға ғылыми-техникалық әлеует, еңбек ресурстары және оның біліктілігі, мемлекеттің саудаға, инвестицияға және халықаралық еңбек бөлінісіне қатысу дәрежесі ретінде интернационализация, капитал нарықтарының ерекшеліктері, қаржы жүйесінің сапасы мен тиімділігі, инфрақұрылымның жағдайы жатады. Дегенмен, бұл факторлардың барлығы елдегі жоғары білім беру жүйесінің даму дәрежесіне байланысты. Елдің әлемдік аренадағы бәсекеге қабілетті позициясының халықтың білім деңгейі мен сапасына тікелей тәуелділігін түсіну – көптеген дамыған елдерде жоғары білім саласын дамыту экономикалық дамудың басым бағыттарының біріне айналуына әкелді. Осыған орай, бұл жоба цифрландыру және технологиялық трансформация жағдайында жоғары білім сапасының еліміздің әлемдік аренадағы бәсекеге қабілеттілігіне әсерін бағалауға және Қазақстанның ұлттық экономикасының бәсекеге қабілеттілігін арттыру бойынша ұсыныстар енгізуге бағытталған.
Мақсаты	Цифрландыру және технологиялық трансформация жағдайында жоғары білім сапасының елдің әлемдік аренада бәсекеге түсу қабілетіне әсерін бағалау және Қазақстанның ұлттық экономикасының бәсекеге қабілеттілігін арттыру бойынша ұсыныстар әзірлеу.
Міндеттері	1. Жоғары білім сапасының теориялық-әдіснамалық негіздерін іргелі зерттеу. 2. Ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігін зерделеудің тұжырымдамалық негіздері мен жаңа тәсілдерін зерттеу. 3. Панельдік деректерді талдау негізінде ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігіне әсер ететін негізгі макроэкономикалық факторларды, оның ішінде жоғары білім сапасын зерттеу және бағалау. 4. Жоғары білім беру жүйесін талдау және оның Қазақстандағы ағымдағы даму деңгейін сипаттау. 5. Цифрландыру мен технологиялық өзгерістерді жоғары білім беру жүйесінің сапасын анықтайтын драйвер ретінде айқындау; 6. Өтпелі экономикасы бар елдердің технологиялық дамуына кедергі келтіретін негізгі кедергілерді анықтау. 7. Жаһандық бәсекеге қабілеттілік рейтингісінде жоғары позицияларға қол жеткізген жетекші елдердің білім беру саласындағы тәжірибесін зерделеу. 8. Зерттеу нәтижелері негізінде цифрландыру және технологиялық қайта құру жағдайында Қазақстанның ұлттық экономикасының бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз ету үшін жоғары білім беру жүйесін дамыту, елдегі білім беру қызметтерінің сапасын арттыру бойынша ұсыныстар әзірлеу.

Күтілетін және қол жеткізілген нәтижелер	2023 жылы: Жоғары білім сапасының теориялық- әдіснамалық негіздері, ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігін зерделеудің тұжырымдамалық негіздері мен жаңа тәсілдері зерттелді. 2024 жылы: Панельдік деректерді талдау негізінде ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігіне әсер ететін негізгі макроэкономикалық факторлар, оның ішінде жоғары білім сапасы зерттелді және бағаланды. Жоғары білім беру жүйесі және оның Қазақстандағы ағымдағы даму деңгейі талданды. Цифрландыру мен технологиялық өзгерістер жоғары білім беру жүйесінің сапасын анықтайтын драйвер ретінде айқындалды. 2025 жылы: Өтпелі экономикасы бар елдердің технологиялық дамуына кедергі келтіретін негізгі кедергілер анықталды. Жаһандық бәсекеге қабілеттілік рейтингісінде жоғары позицияларға қол жеткізген жетекші елдердің білім беру саласындағы тәжірибесі зерттелді. Зерттеу нәтижелері негізінде цифрландыру және технологиялық қайта құру жағдайында Қазақстанның ұлттық экономикасының бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз ету үшін жоғары білім беру жүйесін дамыту, елдегі білім беру қызметтерінің сапасын арттыру бойынша ұсыныстар әзірленуде.
Зерттеу тобы мүшелерінің аты-жөні, идентификаторлары (Scopus Author ID, Researcher ID, ORCID, бар болса) және сәйкес профильдерге сілтемелер	1. Кондыбаева Салтанат Канапияевна, Доктор PhD. ORCID ID 0000-0003-3496-3545, Scopus Author ID 55697676200, Researcher ID N-4331- 2014 2. Темербулатова Жансая Сериковна, PhD. ORCID ID 0000-0002-3205-0948, Scopus Author ID 57211475705, Researcher ID AAR-5264-2020 3. Калиева Асем Ермековна, Доктор PhD. ORCID ID 0000-0002-1154-4287, Scopus Author ID 56646470400, ResearcherID C-6014-2015 4. Болуспаев Шалкар Аманжолович, доктор PhD. ORCID ID 0000-0001-8845-0898, Scopus Author ID 55623444700 5. Салибекова Перизат Қалмырзақызы, ORCID ID 0000-0003-2186-1152

Басылымдар тізімі және олардың сілтемелері	1. Manarbek, G., & Kondybayeva, S. (2024). Quality assurance practices in higher education: Lessons from the U.S. and implications for Kazakhstan. <i>Journal of Higher Education Policy and Leadership Studies</i>, 5(3), 66-86. https://dx.doi.org/10.61186/johepal.5.3.66 2. Kondybayeva S.K., Sagynbayeva A.A., Manarbek G.M., Czerewacz-Filipowicz K. (2023). The Role of Education in Economic Growth: An Exploratory Literature Review. <i>Economy: strategy and practice</i>, 18(3), 25-39. https://doi.org/10.51176/1997-9967-2023-3-25-39 3. Салибекова П.Қ., Калиева А.Е., Болуспаев Ш.А. (2023). Библиометриялық талдау негізінде жоғары білім беру сапасындағы ғылыми зерттеу жұмыстарына теоретикалық шолу. <i>Economy: strategy and practice</i>, 18(4), 40-54. https://doi.org/10.51176/1997-9967-2023-4-40-54 4. Кондыбаева С.К., Қабылқайратқызы Р., Калиева А.Е. (2024). Сегменттелген еңбек нарығын қалыптастыру және тұрақтандырудағы жоғары білімнің рөлі. <i>Торайғыров Университетінің Хабаршысы. Экономикалық Серия</i>, №2, 222-234. https://doi.org/10.48081/SMZE2256 5. Әуез Ә.М., Кондыбаева С.К., Даулиева Г.Р., Калиева А.Е. (2024). Адами капитал мен әлеуметтік-экономикалық қатынастарды қалыптастырудағы жоғары білім сапасының рөлі. <i>Торайғыров Университетінің Хабаршысы. Экономикалық Серия</i>, №4, 62-74. https://doi.org/10.48081/IMFZ5857 6. Қайырбек Қ., Кондыбаева С.К., Болуспаев Ш.А. (2024). Қазақстан Республикасындағы жоғары білім нарығы: ЖОО білім сапасының көрсеткіштерін анықтау. <i>Қазақ экономика, қаржы және халықаралық сауда университетінің жаршысы</i>, №4(57), 300-311. https://doi.org/10.52260/2304-7216.2024.4(57).34 7. Salibekova P.K., Kaliyeva A.E. (2023). Analysis of the Concepts of "Skill-Biased Economy" and "Knowledge Based Economy" in Modern Conditions. <i>International Symposium on Teaching, Education, and Learning (STEL-23)</i>, Kuala Lumpur, Malaysia, 14th - 15th August, International Institute of Education, Research and Development, pp. 40-43. https://drive.google.com/file/d/1iWEdiIggaC6RNQ2KIUNZOI_hiQ-VFORi/view?usp=sharing 8. Boluspayev Sh., Kondybayeva S. (2024). Higher Education as a Factor of Competitiveness of the National Economy. <i>Proceedings of the International Conference on Management and Economics Studies</i>, Tokyo, Japan, 8-9 May, 2024, pp. 11-21. https://drive.google.com/file/d/1SQjdTalA60q0QaXoWzkRLbxMZEargqv5/view?usp=sharing
Патенттер туралы ақпарат	-